

Հաստատում եմ

Փոխնսօրեն *Մանուկյան* Տ. Ա. Գևորգյան

<<05>> սեպտեմբեր 2023թ.

Քասախի Ա. Հովհաննիսյանի անվ. N 2 միջն. դպրատուն

2023-2024 ուստարի

Շախմատ

4-րդ դասարանի թեմատիկ պլանավորում

Տարեկան 68 ժամ

Ուսուցիչ՝ Տ. Ա. Գևորգյան

ՇԱԽՄԱՏ 4 դասարան, 68 դասաժամ

2023-2024 ուս. տարվա թեմատիկ պլանավորում

«Շախմատ» առարկայի ուսուցման նպատակն է տարրական դպրոցի սովորողների մոտ խթանել որոնողական գործունեությունը՝ ուղղված փոփոխվող շախմատային իրավիճակներում կողմնորոշվելուն, շախմատային խնդիրների լուծման տարբերակներ գտնելուն, սովորողների կոնվերգենտ և դիվերգենտ, քննադատական և ստեղծագործական մտածողությունը զարգացնելուն:

ԴԱՍ	ԹՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ	ԴԱՍԻ ՆՊԱՏԱԿԸ	ՎԵՐՋՆԱԴՅՈՒՆՔՆԵՐ <u>Սովորողը կարողանում է...</u>	Դասագիրք Տեսք էջեր
1-2	Մատային դիրքերի ստեղծում	Ուղղորդել սովորողներին, ստեղծել ստեղծագործական միջավայր՝ սովորողների մոտ ձևավորել մատային դիրքեր ստեղծելու համար:	Ստեղծել մատային դիրքեր՝ օգտագործելով 5-ից ավելի խաղաքարեր:	Գիրք էջ.4-7 Տեսք էջ.3-4

3-4	Գլուխկոտորուկներ խաղաքարերի գույներով	Ուղղորդել սովորողներին, սովորողների մոտ ձևավորել գունային գլուխկոտորուկներ լուծելու հմտություն:	Ստեղծել մատային դիրքեր՝ փոփոխելով խաղաքարերի գույնը:	Գիրք Էջ.8-11 Տեսք Էջ.5-6
5-6	Սկզբնախաղի կանոնները	Ուսուցանել սկզբնախաղի կանոնները:	Վերլուծել շախմատային խնդիրը, բաժանել այն մասերի, բացատել սխալ տարբերակները և գտնել ճիշտ պատասխանները:	Գիրք Էջ.12-15 Տեսք Էջ.7-8
7-8	Գործնական խաղ	Անցկացնել Դաս-մրցույթ գործնական խաղով, խաղի ընթացքում ամրապնդել սկզբնախաղի կանոնները:	Վարել ազնիվ, գրագետ խաղ՝ պահպանելով խաղի հիմունքները:	
9-10	Դիրքի գնահատում	Ուսուցանել դիրքի գնահատումը:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը:	Գիրք Էջ.16-19 Տեսք Էջ.9-10
11	Մարտավարական հնարքներ. զոհաբերում, «խեղդուկ մատ»	Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ: Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքներ: Ստեղծել մարտավարական հնարքներ:	Գիրք Էջ.20-21 Տեսք Էջ.11

12	Կրկնակի հարված	Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ: Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքներ: Ստեղծել մարտավարական հնարքներ:	Գիրք Էջ.22-23 Տեսք Էջ.12
13-14	Գործնական խաղ	Անցկացնել Դաս-մրցույթ գործնական խաղով, խաղի ընթացքում ամրապնդել սկզբնախաղի, միջնախաղի և վերջնախաղի հիմունքները:	Վարել ազնիվ, գրագետ խաղ՝ պահպանելով խաղի հիմունքները:	
15	Շեղում	Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ: Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքներ: Ստեղծել մարտավարական հնարքներ:	Գիրք Էջ.24-25 Տեսք Էջ.13

16	Հրապուրում	Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ: Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքներ: Ստեղծել մարտավարական հնարքներ:	Գիրք Էջ.26-27 Տեսք Էջ.14
17	Գծի բացում	Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ: Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքներ: Ստեղծել մարտավարական հնարքներ:	Գիրք Էջ.28-29 Տեսք Էջ.15
18-19	Ծանրաբեռնված խաղաքար	Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ: Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքներ: Ստեղծել մարտավարական հնարքներ:	Գիրք Էջ.30-33 Տեսք Էջ.16-17

20-21	Անցունակ զինվոր	Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ: Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքներ: Ստեղծել մարտավարական հնարքներ:	Գիրք Էջ.34-37 Տեսք Էջ.18-19
22-23	Գործնական խաղ	Անցկացնել Դաս-մրցույթ գործնական խաղով, խաղի ընթացքում ամրապնդել սկզբնախաղի, միջնախաղի և վերջնախաղի հիմունքները:	Վարել ազնիվ, գրագետ խաղ՝ պահպանելով խաղի հիմունքները:	
24-25	Երկքայլանի մատային խնդիրներ Ցուցվանգ	Ուսուցանել երքայլանի խնդիրներ լուծելու տեխնիկան: Մրցակցային միջավայր ստեղծելով՝ կազմակերպել երկքայլանի խնդիրների լուծումը:	Վերլուծել շախմատային խնդիրը, բաժանել այն մասերի, բացառել սխալ տարբերակները և գտնել ճիշտ պատասխանները	Գիրք Էջ.38-41 Տեսք Էջ.20-21
26-27	Գծային հարված	Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքներ: Ստեղծել մարտավարական հնարքներ:	Գիրք Էջ.42-45 Տեսք Էջ.22-23

28-29	Միջանկյալ շախ	Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ: Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքներ: Ստեղծել մարտավարական հնարքներ:	Գիրք Էջ.46-49 Տեսք Էջ.24-25
30-31	Վերջնախաղեր. նավակը զինվորի դեմ	Ուսուցանել նավակը զինվորի դեմ թեման: Ամրապնդել թեմայի իմացությունը խնդիրների լուծմամբ:	Պլանավորել, ցուցադրել և մեկնաբանել նավակի և արքայի, զինվորի և արքայի համագործակցային քայլերը, որոնել և գտնել հաղթանակի և ոչ-ոքիի ուղիները:	Գիրք Էջ.50-53 Տեսք Էջ.26-29
32-33	Վերջնախաղեր. ձին զինվորի դեմ	Ուսուցանել ձին զինվորի դեմ թեման: Ամրապնդել թեմայի իմացությունը խնդիրների լուծմամբ:	Պլանավորել, ցուցադրել և մեկնաբանել ձիու և արքայի, զինվորի և արքայի համագործակցային քայլերը, որոնել և գտնել հաղթանակի և ոչ-ոքիի ուղիները:	Գիրք Էջ.54-56 Տեսք Էջ.30-31
34-35	Գործնական խաղ	Անցկացնել Դաս-մրցույթ գործնական խաղով, խաղի ընթացքում ամրապնդել սկզբնախաղի, միջնախաղի և վերջնախաղի հիմունքները: Սաների միջոցով վերլուծել խաղերը:	Վարել ազնիվ, գրագետ խաղ՝ պահպանելով խաղի հիմունքները: Մեկնաբանել սեփական և հակառակորդի սխալները:	
36-37	Մատ ձիով և փղով	Ուսուցանել ձիով և փղով մատ անելու տեխնիկան: Ամրապնդել թեմայի իմացությունը խնդիրների լուծմամբ:	Պլանավորել, ցուցադրել և մեկնաբանել փղի, ձիու և արքայի համագործակցային քայլեր, ստեղծել մատային դիրքեր:	Գիրք Էջ.57-59 Տեսք Էջ.32-34
38-39	Վերջնախաղեր տարադաշտ փղերով	Ձևավորել այլընտրանքային լուծումներ գտնելու հմտություն ոչ-ոքիի և հաղթանակի հասնելու համար:	Որոնել և գտնել այլընտրանքային լուծումներ ոչ-ոքիի և հաղթանակի հասնելու համար:	Գիրք Էջ.60-63 Տեսք Էջ.35-36

40-41	Չավերժական շախ	Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ: Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքներ: Ստեղծել մարտավարական հնարքներ:	Գիրք Էջ.64-67 Տեսք Էջ.37-38
42	Մաս վերջին հորիզոնականում	Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Փոխարկում է զինվորը այլ խաղաքարի, ելնելով իրավիճակից:	Գիրք Էջ.68-69 Տեսք Էջ.39
43	Թագուհին ծուղակում	Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Մեկնաբանում է կողանցիկ վերցնելը, ցույց է տալիս:	Գիրք Էջ.70-71 Տեսք Էջ.40
44-45	Գործնական խաղ	Անցկացնել Դաս-մրցույթ գործնական խաղով, խաղի ընթացքում ամրապնդել սկզբնախաղի, միջնախաղի և վերջնախաղի հիմունքները: Սաների միջոցով վերլուծել խաղերը:	Վարել ազնիվ, գրագետ խաղ՝ պահպանելով խաղի հիմունքները: Մեկնաբանել սեփական և հակառակորդի սխալները:	

46	Ծուղակներ. այլ խաղաքարերը ծուղակում	Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Պատասխանում է հարցերին, ցույց է տալիս ցուցադրական խաղադաշտին օրինակներ:	Գիրք Էջ.72-73 Տեսք Էջ.41
47	Ռազմավարություն. Պլան	Ուսուցանել Պլան կազմելու առանձնահատկությունները: Քննարկումների միջոցով ձևավորել պլանավորելու հմտություն սովորողների մոտ: Ձևավորել ավգործիթմային մտածողություն:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը: Մեկնաբանել ռազմավարական ծրագրերը, վերլուծել դրանք, ներկայացնել տեսակետներ, հիմնավորել դրանք: Ընտրել նպատակներ. գնահատել , պլանավորել դրանք և իրականացնել գործնականում:	Գիրք Էջ.74-75 Տեսք Էջ.42
48-49	Գործնական խաղ	Անցկացնել Դաս-մրցույթ գործնական խաղով, խաղի ընթացքում ամրապնդել սկզբնախաղի, միջնախաղի և վերջնախաղի հիմունքները: Սաների միջոցով վերլուծել խաղերը: Զննարկել դրանք վերացնելու հնարավոր ուղիները:	Վարել ազնիվ, գրագետ խաղ՝ պահպանելով խաղի հիմունքները: Մեկնաբանել սեփական և հակառակորդի սխալները:	
50	Ռազմավարություն. Բաց գծի գրավում	Ակտիվ քննարկումներով ուսուցանել թեման, սովորողների միջոցով բացահայտել բաց գծերի նշանակությունը:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը: Մեկնաբանել ռազմավարական ծրագրերը, վերլուծել դրանք, ներկայացնել տեսակետներ, հիմնավորել դրանք: Ընտրել նպատակներ. գնահատել , պլանավորել դրանք և իրականացնել գործնականում:	Գիրք Էջ.76-77 Տեսք Էջ.43

51-52	Եռաքայլ մատային դիրքեր	Ուսուցանել եռաքայլ խնդիրներ լուծելու տեխնիկան: Մրցակցային միջավայր ստեղծելով՝ կազմակերպել եռաքայլ խնդիրների լուծումը:	Վերլուծել շախմատային խնդիրը, բաժանել այն մասերի, բացառել սխալ տարբերակները և գտնել ճիշտ պատասխանները: Առանց խաղաքարերը տեղաշարժելու՝ մտքում փոփոխել տրված դիրքը, մատ անել երեք քայլից: Կանխարգելել հակառակորդի մտահղացումները:	Գիրք Էջ.78-79 Տեսք Էջ.44-45
53-54	Ընթացիկ պլան. Կանխարգելում	Ակտիվ քննարկումներով ուսուցանել թեման, սովորողների միջոցով բացահայտել կանխարգելման կարևորությունը կյանքում և շախմատում:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը: Մեկնաբանել ռազմավարական ծրագրերը, վերլուծել դրանք, ներկայացնել տեսակետներ, հիմնավորել դրանք: Ընտրել նպատակներ. գնահատել , պլանավորել դրանք և իրականացնել գործնականում:	Գիրք Էջ.80-83 Տեսք Էջ.46-47
55-56	Գործնական խաղ	Անցկացնել Դաս-մրցույթ գործնական խաղով, խաղի ընթացքում ամրապնդել սկզբնախաղի, միջնախաղի և վերջնախաղի հիմունքները: Սաների միջոցով վերլուծել խաղերը: Զննարկել դրանք վերացնելու հնարավոր ուղիները:	Վարել ազնիվ, գրագետ խաղ՝ պահպանելով խաղի հիմունքները: Մեկնաբանել սեփական և հակառակորդի սխալները:	
57	Ընթացիկ պլան. Թույլ դաշտեր	Բանավեճի միջոցով բացահայտել նոր նյութը, ուսուցանել թույլ դաշտերի առանձնահատկությունները:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը: Մեկնաբանել ռազմավարական ծրագրերը, վերլուծել դրանք, ներկայացնել տեսակետներ, հիմնավորել դրանք: Ընտրել նպատակներ. գնահատել , պլանավորել դրանք և իրականացնել գործնականում:	Գիրք Էջ.84-85 Տեսք Էջ.48

58	Ընթացիկ պլան. «լավ» և «վատ» ձիեր ու փղեր	Բանավեճի միջոցով բացահայտել նոր նյութը, ուսուցանել «լավ» և «վատ» խաղաքարերի առանձնահատկությունները:	Չնախատել և վերլուծել դիրքը: Մեկնաբանել ռազմավարական ծրագրերը, վերլուծել դրանք, ներկայացնել տեսակետներ, հիմնավորել դրանք: Ընտրել նպատակներ. զննատել, պլանավորել դրանք և իրականացնել գործնականում:	Գիրք Էջ.86-87 Տեսք Էջ.49
59	Անթակագիր չեմպիոններ	Սովորողներին ներկայացնել անթագակիր չեմպիոնների ստեղծագործություններից, կարևորելով ոճային առանձնահատկությունները:	Մեկնաբանել անթագակիր չեմպիոնների ռազմավարությունը:	Գիրք Էջ.88-89 Տեսք Էջ.50
60-61	Գործնական խաղ	Անցկացնել Դաս-մրցույթ գործնական խաղով, խաղի ընթացքում ամրապնդել սկզբնախաղի, միջնախաղի և վերջնախաղի հիմունքները: Սաների միջոցով վերլուծել խաղերը: Զննարկել դրանք վերացնելու հնարավոր ուղիները:	Վարել ազնիվ, գրագետ խաղ՝ պահպանելով խաղի հիմունքները: Մեկնաբանել սեփական և հակառակորդի սխալները:	
62	Վիլիելմ Ստեյնից	Սովորողներին ներկայացնել Վ.Ստեյնիցի ոճը:	Մեկնաբանել Վ.Ստեյնիցի ռազմավարությունը :	Գիրք Էջ.90-91 Տեսք Էջ.51
63-64	Տիգրան Պետրոսյան	Սովորողներին ներկայացնել Տ.Պետրոսյանի յուրահատուկ ոճը:	Մեկնաբանել Տիգրան Պետրոսյանի ռազմավարությունը:	Գիրք Էջ.92-94 Տեսք Էջ.52-53
65-67	Գործնական խաղ	Անցկացնել Դաս-մրցույթ գործնական խաղով, խաղի ընթացքում ամրապնդել սկզբնախաղի, միջնախաղի և վերջնախաղի հիմունքները: Սաների միջոցով վերլուծել խաղերը: Զննարկել դրանք վերացնելու հնարավոր ուղիները:	Վարել ազնիվ, գրագետ խաղ՝ պահպանելով խաղի հիմունքները: Մեկնաբանել սեփական և հակառակորդի սխալները:	

68	Ամփոփում	Անցկացնել զրույց, կազմակերպել հարց ու պատասխան նվիրված շախմատին, մտածողության զարգացման կարևորությանը:	Ներկայացնել դիֆֆերոշում շախմատ առարկայի կարևորության, դերի մասին:	
----	-----------------	--	--	--